

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی		رشته : علوم انسانی	ساعت شروع :	مدت امتحان :
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان :	تعداد صفحه: ۳
طراح سوال :				
ردیف	سؤالات			
۱	هدف انجمن ادبی «خاقان» که به ریاست فتحعلی شاه در تهران تشکیل شد، چه بود؟			
۲	عرصه ی هنری «عارف قزوینی» در زمینه ی شعر چیست؟			
۳	اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامه ی فارسی پرداخت، چه کسی بود؟ (الف) محمد باقر میرزا خسروی (ب) میرزا حسن خان بدیع (ج) میرزا آقا تبریزی (د) ناظم الاسلام کرمانی			
۴	سه مورد از شاخص ترین درون مایه های شعر فارسی در دوران بیداری را بیان کنید؟			
۵	از شاخصه های ارزنده ای که در نثر عصر بیداری چشم نواز است، ----- است.			
۶	موضوع کلی منظومه ی «حیدر بابایه سلام»، اثر سید محمد حسین بهجت تبریزی (شهریار) را بنویسید؟			
۷	دو مورد از مهم ترین درون مایه ی سروده ها و نوشته های ادبی دوره ی انقلاب اسلامی را بیان کنید؟			
۸	دو مورد از ویژگی های سطح «فکری» شعر ادبیات معاصر تا انقلاب اسلامی را بنویسید؟			
۹	کدام یک از عبارت های زیر، درست و کدام یک نادرست است؟ (الف) اندیشه ی حاکم بر داستان های دهه ی اول پس از پیروزی انقلاب اسلامی، ابتدا اجتماعی بودن و در مرحله ی بعد، سیاسی بودن است. (ب) زبان و واژگان شعری در قصاید دوره ی انقلاب اسلامی به سبک خراسانی نزدیک است.			
۱۰	با خوانش درست بیت های زیر و درک پایه های آوایی هر بیت، مشخص کنید که وزن کدام بیت همسان و کدام بیت ناهمسان است؟ (الف) جانا نظری که ناتوانم / بخشا که به لب رسید جانم (ب) محمد کافرینش هست خاکش / هزاران آفرین بر جان پاکش			
۱۱	با توجه به بیت: «گشته ام در جهان و آخر کار / دلبری برگزیده ام که می رس» (الف) پایه های آوایی بیت را تعیین کنید؟ (ب) نشانه های هجایی بیت را مشخص کنید؟ (ج) وزن بیت را بنویسید؟			
۱۲	پس از تقطیع هجایی بیت زیر، اختیارات شاعری «زبانی» به کار رفته را بیابید و آن ها را بنویسید؟ «خلدگر به پا خاری آسان برآید / چه سازم به خاری که در دل نشیند؟»			
۱۳	پس از تقطیع هجایی بیت زیر، اختیارات شاعری «وزنی» به کار رفته را بیابید و آن ها را بنویسید؟ «همه در خورد رأی و قیمت خویش / از تو خواهند و من تو را خواهم»			
۱۴	پس از مشخص کردن نشانه های هجایی و پایه های آوایی بیت زیر، به سؤالات زیر پاسخ مناسب دهید؟ «به سوزی ده کلام را روایی / کز آن گرمی کند آتش گدایی» (الف) وزن بیت را بنویسید؟ (ب) نام وزن (بحر) بیت را بنویسید؟			
۱۵	نمونه ی : «درخت دوستی (U - - - U -)»، به صورتی که بین دو هلال تقطیع شده، با کدام اختیار شاعری مطابقت دارد؟ (الف) زبانی (ب) وزنی			

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی		رشته : علوم انسانی	ساعت شروع :	مدت امتحان :
نام و نام خانوادگی :		سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان :	تعداد صفحه: ۳
طراح سوال :				
ردیف	سؤالات	نمره		
۱۶	شعر زیر، در چه قالبی سروده شده است؟ یکی از ویژگی های این نوع شعر را بیان کنید؟ «پروانه و شمع و گل شبی آشفتنند در طرف چمن» «وز جور و جفای دهر با هم گفتند بسیار سخن» «شد صبح، نه پروانه به جا بود و نه شمع ناگاه صبا» «بر گل بوزید و هر دو با هم رفتند من ماندم و من»	۰/۵		
۱۷	در بیت : «چون در این میدان نداری دست و پایی همچو گوی / اختیار سر به زلف همچو چوگانش گذار»، واژه های مشخص شده، چه آرایه ی ادبی را پدید می آورند؟	۰/۲۵		
۱۸	دانشته ی تاریخی مرتبط با بیت زیر را بنویسید؟ چنین کاربردی چه آرایه ی ادبی را پدید می آورد؟ «ناقه سنگین می رود در هر قدم گویی ز شوق / روح مجنون چنگ در دامن محمل می زند»	۰/۵		
۱۹	در نمونه ی زیر، آرایه ی ادبی «تضمین» را بیابید و مورد تضمین شده را تعیین کنید؟ چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت / شیوه ی «جَنَاتُ تَجَرَى تَحْتَهَا الْأَنْهَارُ» داشت	۰/۵		
۲۰	در بیت: «با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جَم نداشت»، الف) نوع لف و نشر به کار رفته را بنویسید؟ ب) نشر دوم را بیابید و بنویسید؟	۰/۲۵ ۰/۲۵		
۲۱	در بیت زیر، آرایه ی ادبی «تضاد» را بیابید و بنویسید؟ «هر چه جز بار غمت بر دل مسکین من است / برود از دل من، وز دل من آن نرود»	۰/۲۵		
۲۲	در بیت زیر، آرایه ی ادبی «متناقض نما» را بیابید و توضیح دهید؟ «گوش ترخمی کو کز ما نظر نیوشد / دست غریق یعنی فریاد بی صداییم»	۰/۵		
۲۳	آرایه ی ادبی «اغراق» به کار رفته در بیت زیر را بیابید و توضیح دهید؟ «گر برگ گل سرخ کنی پیرهنش را / از نازکی آزار رساند بدنش را»	۰/۵		
۲۴	در بیت: «عرضه کردم دو جهان بر دل کار افتاده / به جز از عشق تو باقی همه فانی دانست»، الف) در کدام واژه آرایه ی ادبی «ایهام» به کار رفته است؟ ب) معانی مختلف آن را بنویسید؟	۰/۲۵ ۰/۵		
۲۵	با توجه به بیت: «گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد / اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم»، الف) در کدام واژه آرایه ی ادبی «ایهام تناسب» به کار رفته است؟ ب) واژه ی مورد نظر با کدام کلمات تناسب (مراعات نظیر) برقرار کرده است؟	۰/۲۵ ۰/۵		
۲۶	با توجه به بیت: «خمیده پشت از آن گشتند پیران جهان دیده / که اندر خاک می جویند ایام جوانی را»، الف) شاعر چه دلیلی برای خمیده پشت گشتن پیران جهان دیده می آورد؟ ب) این هنر شاعرانه سبب پیدایش کدام آرایه ی ادبی شده است؟	۰/۲۵ ۰/۲۵		
۲۷	در بیت: «از این شعر تر شیرین ز شاهنشاه عجب دارم / که سر تا پای حافظ را چرا در زر نمی گیرد؟»، الف) آرایه ی ادبی «حس آمیزی» را بیابید؟ ب) دلیل به وجود آمدن این آرایه ی ادبی را بنویسید؟	۰/۲۵ ۰/۲۵		
۲۸	در کدام یک از بیت های زیر، آرایه ی ادبی «اسلوب معادله» به کار رفته است؟ توضیح دهید؟ الف) تنور لاله چنان بر فروخت باد بهار، / که غنچه غرق عرق گشت و گل به جوش آمد ب) آزاده جفای فلک بیش می رسد / اول بلا به عاقبت اندیش می رسد	۰/۲۵ ۰/۲۵		
۲۹	با توجه به رباعی زیر، دو مورد از ویژگی های «فکری» آن را بیان کنید؟ «آغوش سحر تشنه ی دیدار شماست / مهتاب خجل ز نور رخسار شماست» «خورشید که در اوج فلک خانه ی اوست / همسایه ی دیوار به دیوار شماست» (علیرضا قزوه)	۱		

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی	رشته : علوم انسانی	ساعت شروع :	مدت امتحان :
نام و نام خانوادگی :	سال دوازدهم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان :	تعداد صفحه: ۳
طراح سوال :			
ردیف	سؤالات	نمره	
۳۰	متن زیر، از کتاب «چرند و پرند» دهخدا را از نظر ویژگی های «زبانی» دوره ی بیداری بررسی نمایید؟ (دو مورد) «باری، چه دردسر بدهم؟ آن قدرگفت وگفت وگفت تا ما رابه این کار واداشت. حالا که می بیند آن روی کاربالاست، دست و پایش را گم کرده، تمام آن حرف ها یادش رفت. تا یک فرّاش قرمزپوش می بیند، دلش می تپد تا به یک ژاندارم چشمش می افتد، رنگش می پرد.هی می گوید: امان از همنشین بد.»	۱	
۳۱	شعر زیر را از نظر آرایه های بدیع معنوی بررسی کنید؟ (دو مورد) «غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم / خوش حمایت می کنی از شرع قرآن ای قلم» «گشت از برق تو ظاهر نور ایمان ای قلم / مشکلات خلق گردد از تو آسان ای قلم» «نیستی آزاد در ایران ویران ای قلم» (سید اشرف الدین گیلانی)	۱	
۳۲	متن زیر را از نظر قلمرو «ادبی» تحلیل کنید؟ (دو مورد) «این تنگ عیشی برای او (مولوی) نوعی ریاضت نفسانی بود؛ ناشی از خست و خشک دستی نبود. از زندگی فقط به قدر ضرورت تمتّع می برد. بیش از قدر ضرورت را موجب دور افتادن از خطّ سیر روحانی خویش می یافت.» (عبدالحسین زرّین کوب)	۱	